

Column

David Deprez

Extra aan de bak

We kunnen het ons nauwelijks nog voorstellen, maar net toen de coronapandemie uitbrak was 2020 goed op weg om een recordjaar te worden voor de filmtheaters, met een uitzonderlijk, divers filmaanbod en ongekend hoge bezoekersaantallen. In ons geval – de Lumière Cinema in Maastricht – was dit succes tevens te danken aan een geslaagde verhuizing naar onze nieuwe locatie een paar jaar eerder: de voormalige energiecentrale van de Sphinxfabrieken, een prachtig rijksmonument, in 2016 omgetoverd tot een van de mooiste filmtheaters van het land. Nu leek het geheel helemaal op stoom te komen. Op 12 maart, de beruchte donderdag waarop we te horen kregen dat Lumière moest sluiten, werd die belofte brutaal verbroken.

Hoe ga je daarmee om als organisatie? Het eerste *to do*-lijstje klinkt wellicht overbekend in de oren: plots heb je een Zoom-account, moet op diverse fronten overheidssteun worden aangevraagd, en laat het pand zich tot drie keer toe gewillig poetsen; dat laatste als uitstekende vorm van groepstherapie tegen de akelige leegte van een voorheen bruisend filmhuis. Maar wat met de films en het publiek? Filmprogrammering kent een wekelijks ritme: elke maandag wordt het programma van de volgende week bepaald, zowel op basis van bezoekresultaten als op basis van het nieuwe aanbod. Van meet af aan hebben we besloten om dit ritme aan te houden. Belangrijkste draaiknop hiervoor was Picl, een online VOD-platform voor filmtheaters. Dat wil zeggen: films die in onze filmzalen te zien zijn worden ook online aangeboden, in samenwerking met de landelijke distributeurs, en dat in hetzelfde wekelijkse ritme als vanouds. Deze

werkwijze bleek uitermate effectief om de communicatie met onze gasten in stand te houden, met behulp van nieuwsbrieven en sociale media. Veel vaste bezoekers gaven de feedback dat het als service enorm werd gewaardeerd. Sindsdien is het aanbod van Lumière permanent online blijven staan, ook nu nog, en wellicht blijft dit de komende jaren zo.

Na die eerste sluiting volgde een onzekere periode met diverse heropeningen en nieuwe lockdowns. Op het ritme van de coronagolven en met het bioscoopprotocol in de hand werden we steeds beter in het organiseren van een verantwoord filmbezoek. Dat was mede te danken aan het feit dat we er wonderwel in waren geslaagd om het team vaste medewerkers te behouden. Zonder de ondersteuning van de overheden was dit uiteraard niet mogelijk geweest. Dit ging verder dan de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). Als onderdeel van de lokale culturele basisinfrastructuur konden we rekenen op extra steun van de gemeente Maastricht, en als landelijk 'premièrtheater' mochten we aankloppen bij het Nederlands Filmfonds. Vertrouwd als we zijn met de situatie in andere Europese regio's, zoals Vlaanderen, kunnen we alleen maar concluderen dat de Nederlandse aanpak op dit gebied royaal en doortastend is geweest. Met resultaat.

Natuurlijk ging het iets minder doortastende circus van looplijnen, anderhalve meter en coronatoegangsbewijs gepaard met de nodige frustraties, maar bij elke heropening kreeg het team iets meer grip op de nieuwe werkelijkheid. De film liefhebbers kwamen dan ook weer terug, aanvankelijk aarzelend, maar tegen najaar 2021 als vanouds. We zijn meerdere malen verrast geweest door de honger waarmee Lumière werd opgezocht, en dat in tijden waarin nogal makkelijk het einde van de bioscoop werd voorspeld, ten voordele van de grote streamingplatforms. Het klopt dat er in de filmwereld een nieuw evenwicht gevonden zal moeten worden. De grote studio's hebben tijdens de crisis immers ontdekt dat een film niet eerst maandenlang exclusief in de bioscoop hoeft te worden vertoond voordat hij succesvol kan zijn op Netflix, en dat zorgt voor verschuivingen. Tegelijkertijd heeft het publiek toch echt aangegeven dat collectieve filmbeleving een wezenlijk onderdeel uitmaakt van hun vrijetijdsbesteding. Wat bij dit alles heeft

Lumière Open Air
filmvoorstelling,
Maastricht.
Fotografie:
Fred Berghmans

geholpen is dat de filmtheaters, landelijk verenigd in het Nederlands Filmtheater Overleg (NFO), meer zijn gaan samenwerken, met onderlinge afstemming op het gebied van marketing en programmering, en gezamenlijke communicatie met de Rijksoverheid. Dat is pure winst.

Het is overigens niet vanzelfsprekend dat we die winst permanent kunnen verzilveren. Sinds de laatste – en hopelijk definitieve – heropening eind januari lopen we weer wat achter op de prognoses, met af en toe uitschieters van minimum 30 procent ten opzichte van 2019. Hoe dat komt? Iedereen heeft wellicht nog een volle agenda, en soms is het aanhoudende mooie weer simpelweg té mooi. Dus moet ons team van uiterst betrokken medewerkers wederom extra aan de bak. We organiseren deze zomer een heus openlucht filmfestival, vernieuwen onze samenwerking met partners uit het culturele en maatschappelijke veld, en intensiveren onze inspanningen op het gebied van film- en beeldeducatie – een absoluut speerpunt. Dat alles doen we zonder conclusies te trekken over eventuele structurele veranderingen in bezoekerspatronen en andere zaken.

Daarvoor is het nog te vroeg, en vooral: daarvoor hebben we te veel vertrouwen in de unieke ervaring die ons filmhuis biedt. Dat optimisme zijn we als culturele speler ook aan de samenleving verplicht; niet alleen biedt ons indrukwekkende gebouw met zes filmzalen en sfeervolle horeca een complete avond uit, bovenal hebben onze films het vermogen om mensen met verschillende achtergronden samen te brengen, om visies op de wereld te verrijken, te verbreden en uit te dagen. En dat is precies wat we de komende jaren zullen blijven doen. ●

David Deprez
is artistiek
directeur/
bestuurder van
Lumière Cinema
Maastricht